

Bosanski zapovjednik "mogao kontrolirati" mudzahedine

Author: IWPR
ICTY

Prema svjedočenju bivšeg zapovjednika UNPROFOR-a, okrivljeni je bio stalozena i promisljena licnost, koja je bila u stanju obuzdati svoje potcinjene

Sudeci po svjedočenju jednog od generala medjunarodnih snaga, zapovjednik Treceg korpusa Armije Bosne i Hercegovine mogao je – ukoliko je htio –spreciti zlocine koje su pocinili borci iz inozemstva, takozvani "mudzahedini".

General-major Alister Dankan (Alistair Duncan) – Britanac koji je 1993. godine sest mjeseci proveo na celu medjunarodnih oruzanih snaga (UNPROFOR) – pojavio se kao svjedok optuzbe na sudjenju bivsim starjesinama bosanske vojske, generalu Enveru Hadzihasanovicu i pukovniku Amiru Kuburi.

Njih dvojica su – kao zapovednici Treceg korpusa i Sedme muslimanske brigade – za sada najviše starjesine Armije Bosne i Hercegovine koje su optuzene pred Haskim tribunalom.

Hadzihasanovic i Kubura izjavili su da se ne osjecaju krivima ni po jednoj od tocaka optuznice koja ih tereti za zapovjednu odgovornost za zlocine pocinjene tokom rata. Radi se, pored ostalog, o ubijanju srpskih i hrvatskih civila u Bosni, kao i ubijanju ratnih zarobljenika hrvatske nacionalnosti.

Optuzba tvrdi da je Hadzihasanovic bio upoznat s aktivnostima mudzahedina – od kojih je i te kako strahovalo nemuslimansko stanovnistvo centralne Bosne – ali da nije ucinio nista kako bi ih stavio pod vlastitu kontrolu.

S druge strane, obrana insistira da mudzahedini ipak nisu bili pod komandom bosanske vojske, da su djelovali bez njenog znanja, te da se stoga Hadzihasanovic i Kubura ne mogu smatrati odgovornima za njihove postupke.

Dankan je tokom dvodnevnog svjedočenja govorio i o tome kako Hadzihasanovica "veoma postuje" kao izuzetno sposobnog vojnog zapovjednika.

Zastupnik tuzilastva Ekehard Withopf (Ekkehard Withopf) upitao je svjedoka: "Sastali ste se [s okrivljenim] dvadesetak puta za sest mjeseci. Kakav ste utisak o njemu stekli?"

Dankan je odgovorio: "Moja je procjena bila da se radi o izuzetno inteligentnom i sposobnom starjesini. Njegov stab je bio vrlo dobro organiziran, a imao je i odlicne komunikacije i osoblje koje mu je stajalo na raspolaganju."

"U britanskoj vojsci postoji izreka po kojoj je dobar zapovjednik onaj tko je u miru sa samim sobom, a on je zasigurno izgledao kao netko za koga bi se to moglo reci. Bio je stalozena i promisljena osoba, koja je u potpunosti kontrolirala svoje potcinjene i koja nikada nije djelovala uznemireno."

Svjedok je cak priznao da je tokom svog sestomjesečnog zapovijedanja britanskim bataljunom osobno skovao i nadimak za Hadzihasanovica: "Nazvao sam ga 'Lukavi Lisac', sto je bilo prihvaceno u bataljunu, mada se nadam da on u to vrijeme nije cuo za to", rekao je Dankan uz osmijeh.

“Mislim da je to bio sasvim prikladan nadimak. Lisica je pametna, okretna i vrlo sposobna – a takav je bio i on [Hadzihasanovic].”

Upitan je li Hadzihasanovic pripadao onoj vrsti starjesina koja je uvijek upoznata s događajima i situacijom na terenu, Dankan je odgovorio: “Bio je redovno informiran šta se desava na terenu. Unutar Treceg korpusa postojao je sistem koji je osiguravao da svatko bude detaljno upoznat s događajima.”

Problem koji je u centralnoj Bosni postojao s mudzahedinima svjedok je nazvao trnom u oku bosanske vojske, ali je insistirao i na tome da je taj problem svakako mogao biti riješen da je korpus, odnosno Hadzihasanovic kao njegov zapovjednik, imao dovoljno odlucnosti za tako nesto.

Dankan je sudu rekao kako “nikada nije bilo nedvosmisleno potvrđeno” da su mudzahedini zaista djelovali u onom dijelu centralne Bosne koji je bio pod kontrolom Treceg korpusa, ali je takodjer istakao da ih je, “ukoliko nisu postojali, netko morao izmisliti”.

Prijetnja mudzahedinima proizvodila je, kako je objasnio, “cudesno djelovanje” na hrvatske i srpske porodice koje su u spomenutoj oblasti zivjele prije izbijanja rata.

“Vojska ne pobjeđuje tako sto porazi ljudska tijela, nego tako sto osvoji njihove duse, a oni [mudzahedini] su predstavljali vrlo efikasno i krajnje korisno propagandno orudje Treceg korpusa”, rekao je on.

No, nezavisno od koristi koju je bosanska vojska imala od zastrasivanja nemuslimanskog civilnog stanovnistva, nema nikakvog razloga ne povjerovati da spomenute snage ipak nisu bile u potpunosti izmisljene. Dankan je, naime, objasnio da su postojali i “izvjestaji o djelovanjima mudzahedina na terenu”.

Na pitanje zastupnika tuzilastva kako je Treci korpus odgovarao na optuzbe da koristi mudzahedine, Dankan je odgovorio: “Nitko nikada nije priznao da ih ima pod svojom komandom. Medjutim, prema nekim podacima, jedinice mudzahedina okupljale su se u Travniku.

“Osobno smatram da je sve to bilo isplanirano u samom vrhu Treceg korpusa”, izjavio je svjedok.

Tokom unakrsnog ispitivanja, branilac Stefan Burgon kritizirao je oficira britanske vojske sto je odbio da se prije svjedocenja sastane sa zastupnicima okrivljenog. On je takodjer optuzio svjedoka za nerazumijevanje slozenosti pozicije u kojoj se Hadzihasanovic nalazio tokom 1993.

Najzad, Burgon je Dankanu zamerio sto uopce govori o mudzahedinima, s obzirom da ih – kako je sam priznao – nikada nije ni vidio u Bosni (ako se izuzmu lokalni Muslimani koji su se u njih prerusavali).

Nakon ovih primjedbi obrane, predsjedavajuci sudac Zan-Klod Antoneti (Jean-Claude Antonetti) uputio je svjedoku direktno pitanje: “Je li Treci korpus zaista mogao rijesiti problem mudzahedina?”

Dankan je na to pitanje odgovorio potvrdno. “Smatram da je to bilo pitanje prioriteta”, rekao je on. “Ako se borite na vise frontova i ako vam se pojavi neki problem, vi taj trn morate izvaditi iz oka da biste uopce nastavili sa borbom.

“Oni su imali nacina da taj trn izvade [tj. da se otarase mudzahedina]. Da su to zaista zeljeli, mogli su izmijeniti [svoje] prioritete.”

Sudjenje se nastavlja.

Alison Freebairn je urednica IWPR-a u Londonu.

Focus: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bosanski-zapovjednik-mogao-kontrolirati>